

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
ІНСТИТУТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
ЦЕНТР ДОСКОНАЛОСТІ ЖАНА МОНЕ**

**TARAS SHEVCHENKO NATIONAL UNIVERSITY OF KYIV
INSTITUTE OF INTERNATIONAL RELATIONS
JEAN MONNET CENTRE OF EXCELLENCE**

МАТЕРІАЛИ

міжнародної науково-практичної конференції

**«ПРИНЦИПОВИЙ ПРАГМАТИЗМ» ЄС – НАСЛІДКИ
ДЛЯ СХІДНОЇ ТА ПІВДЕННО-СХІДНОЇ ЄВРОПИ:
ПОЛІТИЧНІ, ЕКОНОМІЧНІ, ПРАВОВІ ТА КОМУНІКАЦІЙНІ АСПЕКТИ»
21-22 травня 2021 року, м. Київ**

PROCEEDINGS

of the International Scientific Conference

**'THE EU PRINCIPLED PRAGMATISM: CONSEQUENCES
FOR EASTERN AND SOUTH-EASTERN EUROPE:
POLITICAL, ECONOMIC, LEGAL AND COMMUNICATION ASPECTS'
21-22 May 2021, Kyiv**

КИЇВ - 2021

За підтримки програми Еразмус+ Європейського Союзу у межах проекту Центру досконалості Жана Моне № 611625-EPP-1-2019-1-UA-EPPJMO-CoE «Поглиблений розвиток європейських студій в Україні: міждисциплінарний підхід».

Підтримка Європейською Комісією створення цієї публікації не передбачає підтримку її змісту, який відображає думку тільки авторів, і Комісія не може нести відповідальність за будь-яке використання інформації, яка тут міститься.

With the support of the Erasmus+ Programme of the European Union within the Jean Monnet Centre of Excellence Project № 611625-EPP-1-2019-1-UA-EPPJMO-CoE «Advancing European Studies in Ukraine: Interdisciplinary Approach».

The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Редакційна колегія:

Копійка В.В., д.політ.н., професор; Шнирков О.І., д.е.н., професор; Маковський С.О., к.політ.н., доцент; Миронова М.А., к.політ.н., доцент; Піпченко Н.О., д.політ.н., професор; Смирнова К.В., д.ю.н., професор; Святун О.В., к.ю.н., доцент; Чугаєв О.А., д.е.н., професор.

До збірки включені матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Принциповий прагматизм» ЄС - наслідки для Східної та Південно-Східної Європи: політичні, економічні, правові та комунікаційні аспекти» (21-22 травня 2021 р.), організованої Центром досконалості Жана Моне у рамках проекту «Поглиблений розвиток європейських студій в Україні: міждисциплінарний підхід» № 611625-EPP-1-2019-1-UA-EPPJMO-CoE. Представлені матеріали включають тези доповідей, що розкривають політичні та безпекові аспекти політики ЄС у регіоні, проблеми регіональної політики і транскордонного співробітництва в ЄС, забезпечення зовнішніх комунікацій ЄС, сучасні виклики для права ЄС у сфері зовнішніх зносин, питання формування і функціонування зон вільної торгівлі ЄС та країн-партнерів.

Контакти Центру досконалості Жана Моне:

м. Київ, вул. Ю. Ілленка 36/1, каб. 313

веб-сайт: <http://www.iir.edu.ua/jean-monnet-center/>

База даних навчальної і наукової інформації про ЄС:

<https://e-learning.iir.edu.ua/course/view.php?id=29&lang=uk>

© Центр досконалості Жана Моне
Інституту міжнародних відносин
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка, 2021
© Колектив авторів, 2021

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ І

ПОЛІТИКА ЄС У СХІДНІЙ ТА ПІВДЕННО-СХІДНІЙ ЄВРОПІ: ПОЛІТИЧНІ ТА БЕЗПЕКОВІ АСПЕКТИ

Андрущенко С.В.

Geopolitical Implications of the European Green Deal on Partner Countries..... 8

Хилько О.Л.

Розбудова стійкості на просторі Східного сусідства як стратегічний пріоритет зовнішньої і безпекової політики ЄС..... 12

Кіндратець О.М.

Нові виклики європейській системі колективної безпеки в умовах глобалізації..... 19

Ковтун О.Ю.

Політика ЄС щодо врегулювання криз та конфліктів (на прикладі країн Східного партнерства)..... 22

Мателешко Ю.П.

Східне партнерство в контексті «м'якого» суперництва Європейського Союзу та Росії..... 25

Мішин О.В.

Безпеківий вимір кооперації України та ЄС в сфері водневої енергетики..... 28

Шуляк А.М., Лапін О.І.

Прагматичні наслідки Брекзиту для політики та економіки України..... 31

Денисенко К.Ю.

The Politics of France towards the European 'Strategic Autonomy'..... 34

Миронова М.А.

«Принциповий прагматизм» у стратегії ЄС щодо Західних Балкан..... 37

Школа В.Ю., Пономарьова Є.Д.

Cybersecurity Policy: the European Union experience for Ukraine..... 41

Мелеганіч Г.І.

Українсько-чеські відносини через призму життя української громади в Чехії..... 44

СЕКЦІЯ II
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ РЕГІОНАЛІЗМ
I ТРАНСКОРДОННЕ СПІВРОБІТНИЦТВО В ЄС

Копійка В.В., Маковський С.О.

Започаткування «третього кола» інтеграції в ЄС..... 48

Горло Н.В.

Тенденції трансформації етнорегіоналізму в країнах Європейського Союзу..... 54

Гукалова І.В.

Міський вимір сучасної регіональної політики ЄС: орієнтири для України..... 57

Руднєва І.М.

Досвід Італії в збереженні архітектурної, культурної та екологічної спадщини як факторів, що впливають на рівень економіки країни..... 60

Лук'янова І.О.

Ініціатива «Північний вимір» як приклад субрегіонального співробітництва..... 63

Міщук В.В.

Вплив стратегії автономізму на зовнішню субрегіональну політику країн Центральної Європи..... 66

Терентьєва О.П.

Вплив феномена асиметрії на зовнішньополітичну стратегію держав союзу Бенілюкс..... 71

Фокіна Н.В.

Role of State Aid Rules in European Integration: Ukrainian Context..... 76

СЕКЦІЯ III
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗОВНІШНІХ КОМУНІКАЦІЙ ЄС:
РЕГІОНАЛЬНІ ЗАГРОЗИ ТА ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ

Піпченко Н.О., Рижков М.М.

Публічна дипломатія ЄС..... 79

Макаренко Є.А.

Коронавірусні зовнішньополітичні комунікації ЄС..... 82

Андрєєва О.М.	
Електронна демократія: взаємовідносини влади і громадянського суспільства.....	86
Карпчук Н.П.	
Глобальні проблеми кібербезпеки: співпраця Європейського Союзу та Японії.....	89
Хорішко Л.С.	
Публічна дипломатія як інструмент управління міграційними процесами в ЄС.....	92
Анісімович-Шевчук О.З., Троян В.Р.	
Культурна дипломатія як інструмент реалізації національної безпеки держави (на прикладі Фінляндської Республіки).....	95
Домашенко М.Д., Юрченко А.В.	
Trends in the Development of the European Market of Tourist Services during the Period of the Pandemic COVID-19.....	99
Зайцева М.В.	
Роль лобізму у побудові демократичного суспільства у ЄС.....	102
Мальована Ю.Г.	
Формування іміджу України в контексті євроінтеграційних процесів.....	104
Отамась І.Г.	
Діджиталізація освіти в Україні у період COVID-19: глобальні виклики та зовнішні комунікації ЄС.....	107
Фролова О.М.	
Стратегічні комунікації ЄС.....	110
Шевченко О.В.	
Громадська думка в ЄС щодо глобальних кліматичних загроз на сучасному етапі.....	114
Копійка М.В.	
Політика інформаційної безпеки провідних країн ЄС.....	117
Магчук Я.Ю.	
Україна та країни-сусіди ЄС в умовах цифровізації зовнішньополітичної діяльності.....	119
Слободяник О.Г.	
Інструменти зовнішньополітичної комунікації країн Європи.....	121
Гринчук М.С.	
Особливості здійснення зовнішніх комунікацій ЄС у сфері боротьби з кіберзагрозами.....	123

Могильницька К.О.	
Позиція країн Балтії щодо євроінтеграційних стремлень України.....	126
Рубан А. А.	
Відносини США-ЄС за президентства Д. Трампа.....	128
Білоусов М.В.	
Інформаційна політика ФРН.....	130

СЕКЦІЯ IV

СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ДЛЯ ПРАВА ЄС У СФЕРІ ЗОВНІШНІХ ЗНОСИН

Святун О.В.	
Новий пакт про міграцію та притулок: реакція ЄС на новітні міграційні виклики.....	133
Барретт Т.	
The Role of the EU in Judicial Reform in the Eastern Partnership.....	137
Чулінда Л.І.	
Урахування практики ЄС у вирішенні питань інтелектуальної власності.....	140
Кравченко С.Р.	
Практика ЄС щодо правового регулювання квантових комунікацій.....	143
Веселовський Б.А.	
Правове регулювання послуг громадського (суспільного) мовлення як послуг, що становлять загальний економічний інтерес: досвід ЄС та України.....	146

СЕКЦІЯ V

«ПРИНЦИПОВИЙ ПРАГМАТИЗМ» І ЗОНИ ВЛЬНОЇ ТОРГІВЛІ ЄС. ПЕРСПЕКТИВИ ЕНЕРГЕТИЧНОГО СОЮЗУ В ЄС

Шнирков О.І.	
Відкрита стратегічна економічна автономія ЄС та Україна.....	150
Філіпенко А.С.	
Основні риси прагматизму: внесок Дж. Дьюї.....	153
Заблоцька Р.О.	
Роль країн ЄС у глобальних ланцюгах створення вартості.....	156
Панченко В.Г.	
Від економічного популізму до економічного прагматизму: сучасна європейська практика захисту національних інтересів.....	159

Резнікова Н.В.	
Ренаціоналізація торгової політики як новітній інструмент відстоювання економічних інтересів.....	164
Чугаєв О.А.	
Структурні аспекти бюджету ЄС.....	169
Стаканов Р.Д.	
Спільна комерційна політика ЄС і Україна: виклики економічної співпраці.....	173
Кіфоренко О.В.	
The Regionalism Policy Impact on the Agricultural Exports: the EU Example.....	176
Поліщук Л.С.	
Макрорегіональні стратегії ЄС: можливості для України.....	179
Мареха І.С., Бондаренко С.І.	
On the Way to Building Energy Union in the European Countries.....	182
Фаренюк Н.В.	
Енергетична складова трансформації економіки України у рамках Зеленого Пакту для Європи.....	185
Хватов Ю.Ю.	
Демографія бізнесу країн ЄС.....	189
Шворак Л.О.	
Особливості укладання та виконання контрактів ЗЕД з країнами ЄС.....	192
Штань М.В.	
Використання в Україні досвіду фіскального стимулювання економіки країнами ЄС за умов пандемії COVID-19.....	194
Бех К.А.	
Вплив економічної політики країн ЄС на діяльність багатонаціональних підприємств США.....	197
Кравченко Д.С.	
Прагматизм політики ЄС у сфері «зеленої» енергетики.....	200

ON THE WAY TO BUILDING ENERGY UNION IN THE EUROPEAN COUNTRIES²

Marekha, I.S.

PhD, Sumy State University

Bondarenko, S.I.

Student, Sumy State University

The Energy Union aims to give the European consumers secure, sustainable, competitive and affordable energy. Achieving this goal will require a fundamental transformation of Europe's energy system. It does so by overhauling European energy and climate systems and policies, putting the EU at the forefront in addressing global renewable energy and climate change.

Table 1 – Key targets within the Energy Union [1]

Indicators	2020	2030
Greenhouse gas emissions	-20,0 %	-40,0 %
Renewable energy	20,0 %	32,0 %
Energy efficiency	20,0 %	32,5 %
Climate in EU-funded programs 2014-2020	20,0 %	25,0 %
Interconnection	10,0 %	15,0 %
CO ₂ from:		
- cars		-37,5 %
- vans		-31,0 %
- lorries		-30,0 %

The Energy Union Strategy is made up of five closely interrelated and mutually reinforcing dimensions, designed to bring greater energy security, sustainability and competitiveness:

1. Energy security, solidarity and trust: Diversifying Europe's sources of energy and making better, more efficient use of energy produced within the EU.
2. A fully-integrated internal energy market: Using interconnectors which enable energy to flow freely across the EU - without any technical or

² This work was supported by the Ministry of Education and Science of Ukraine (Project No. 0119U100766 «The optimization model of smart and secure energy grids building: an innovative technologies of enterprises and regions ecologisation»).

regulatory barriers. Only then can energy providers freely compete and provide the best energy prices.

3. Energy efficiency contributing to moderation of demand: Consuming less energy in order to reduce pollution and preserve domestic energy sources. This will reduce the EU's need for energy imports.
4. Decarbonising the economy: Pushing for a global deal for climate change and encouraging private investment in new infrastructure and technologies.
5. Research, innovation and competitiveness: Supporting breakthroughs in low-carbon technologies by coordinating research and helping to finance projects in partnership with the private sector.

The State of the Energy Union monitors each year the progress made and highlights the issues where further attention is needed. It shows progress made since the Energy Union Framework Strategy was adopted to bring about the transition to a low-carbon, secure and competitive economy.

The EU has strengthened its energy security. New rules on security of gas supply and electricity risk preparedness have been adopted to organise operational cross-border regional cooperation to prevent and manage risk of gas disruptions, electricity shortage or black-out.

Significant progress has also been made in improving the design of electricity markets. There is now a more integrated set of rules on the design of the electricity market. These rules are improving the efficiency of the electricity market through increased price convergence and cross-border exchanges. They also set a common framework for capacity mechanisms to ensure that these are compatible both with the internal market as well as with the EU's decarbonisation objectives. There has been a thorough State aid sector enquiry on capacity mechanisms and State-aid control and antitrust rules⁴⁰ help ensure that our ambitious energy and climate targets are achieved at the lowest cost, and without undue distortions of competition. Overall, the European Commission's efforts allow electricity to move more freely to where it is most needed, and facilitate the integration of renewable energy, demand response, and storage facilities to the market at least cost. It will also enhance digitisation across the sector and foster stronger consumer empowerment.

Progress has also been made in the gas market, notably with the agreement on the revision of the Gas Directive, according to which gas pipelines entering or leaving the European internal gas market will now need to comply with EU rules. In addition, the European Commission can now ensure that Member States' agreements with countries outside the EU comply with EU law before they are concluded. These achievements will help increase the predictability of the single market for investors.

The concept of the Energy Union is also based on the European Green Deal [2]. The *European Green Deal* is the ambitious EU climate policy that aims for Europe to become the first climate neutral continent by 2050. This requires a fundamental transformation of our energy system. The Energy Union is the main policy instrument to deliver this transformation, which aims at bringing secure,

sustainable, competitive and affordable energy to all EU consumers -households and businesses-.

The European Green Deal is the European plan to make the EU's economy sustainable. The Europeans can do this by turning climate and environmental challenges into opportunities, and making the transition just and inclusive for all.

The European Green Deal provides an action plan to [2]:

- boost the efficient use of resources by moving to a clean, circular economy;
- restore biodiversity and cut pollution.

The plan outlines investments needed and financing tools available. It explains how to ensure a just and inclusive transition.

The EU aims to be climate neutral in 2050. There was proposed a European Climate Law to turn this political commitment into a legal obligation.

Reaching this target will require action by all sectors of the European economy, including [2]:

- investing in environmentally-friendly technologies;
- supporting industry to innovate;
- rolling out cleaner, cheaper and healthier forms of private and public transport;
- decarbonising the energy sector;
- ensuring buildings are more energy efficient;
- working with international partners to improve global environmental standards.

Climate change and environmental degradation are an existential threat to Europe and the world. To overcome these challenges, Europe needs a new growth strategy that will transform the Union into a modern, resource-efficient and competitive economy, where there are no net emissions of greenhouse gases by 2050; economic growth is decoupled from resource use; no person and no place is left behind.

References

1. Fourth Report on the State of the Energy Union (2019). Retrieved April 3, 2021, from https://ec.europa.eu/info/publications/4th-state-energy-union_en
2. What are the European Green Deal and Energy Union About? Retrieved April 4, 2021, from https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en